

SERKAN TAYLAN KARAÇ

Avukat | Uzman Arabulucu

**TÜRK İŞ HUKUKUNDA
İKALE (BOZMA) SÖZLEŞMELERİ**

onikilevha

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	VII
TEŞEKKÜR.....	IX
İÇİNDEKİLER	XI
KISALTMALAR	XVII
GİRİŞ	1
§1. TÜRK HUKUKUNDA SÖZLEŞME VE ÖZELLİKLERİ.....	3
1.1. GENEL OLARAK.....	3
1.2. KAVRAMSAL OLARAK SÖZLEŞME	3
1.3. HUKUKUMUZDA SÖZLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜ	5
1.4. ATİPİK (İSİMSİZ) SÖZLEŞMELER	9
1.4.1. SUİ GENERİS (KENDİNE ÖZGÜ) SÖZLEŞMELER	10
1.4.2. BİRLEŞİK SÖZLEŞMELER	10
1.4.3. KARMA SÖZLEŞMELER	11
1.5. GEÇERLİ BİR SÖZLEŞMENİN MEYDANA GETİRİLMESİ	12
1.5.1. KLASİK YÖNTEM	13
1.5.2. METİNİN BİRLİKTE BENİMSENMESİ	14
1.5.3. GENEL İŞLEM ŞARTLARINA SÖZLEŞMENİN DİĞER TARAFININ KATILMASI.....	15
1.6. SÖZLEŞMELERİN GEÇERLİLİĞİ.....	16
1.6.1. GENEL ŞARTLAR.....	17
1.6.1.1. EHLİYET	17

1.6.1.2. AHLAKA, KİŞİLİK HAKLARINA, EMREDİCİ HUKUK KURALLARINA VE KAMU DÜZENİNÉ AYKIRILIK	18
1.6.1.3. İMKÂNSIZLIK.....	19
1.6.1.4. İRADE BEYANLARI	20
1.6.1.5. MUVAZAA.....	23
1.6.2. ÖZEL ŞARTLAR.....	25
1.6.2.1. GABİN (AŞIRI YARARLANMA)	25
1.6.2.2. ŞEKLE UYGUNLUK	26
1.6.2.2.1. ADI YAZILI ŞEKİL	27
1.6.2.2.2. RESMİ ŞEKİL	28
1.6.2.2.3. TESCİL	28
1.6.2.2.4. İLAN	29
1.6.2.3. ŞEKLE AYKIRILIĞIN NETİCELERİ.....	29
1.7. SÖZLEŞMELERİN UYARLANMASI	30
§2. TÜRK HUKUKUNDА İŞ SÖZLEŞMESİ VE ÖZELLİKLERİ	33
2.1. GENEL OLARAK.....	33
2.2. İŞ SÖZLEŞMESİ KAVRAMI İLE ROMA VE İSLAM HUKUK SİSTEMLERİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	34
2.2.1. İŞ SÖZLEŞMESİ KAVRAMI	34
2.2.2. ROMA HUKUKUNDА İŞ SÖZLEŞMESİ.....	34
2.2.3. İSLAM HUKUKUNDА İŞ SÖZLEŞMESİ.....	35
2.3. İŞ SÖZLEŞMESİNİN ÖZELLİKLERİ	36
2.3.1. TAM İKİ TARAFÀ BORÇ YÜKLEYEN SÖZLEŞME	36
2.3.2. KARŞILIKLI (İVAZLI) SÖZLEŞME.....	37
2.3.3. ÖZEL HUKUK SÖZLEŞMESİ	38
2.3.4. SÜREKLİLİK ARZ EDEN SÖZLEŞME.....	38
2.3.5. İŞÇİNİN KİŞİLİĞİNİN ÖNEMLİ OLDUĞU SÖZLEŞME.....	39
2.4. İŞ SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI.....	39
2.4.1. GENEL OLARAK	39
2.4.2. İŞ GÖRME.....	41

2.4.3. ÜCRET.....	41
2.4.4. BAĞIMLILIK.....	44
2.5. BAĞIMLILIK UNSURUNUN VARLIĞININ BELİRLENMESİNDE KULLANILAN YARDIMCI ÖLÇÜTLER.....	47
2.5.1. İŞ ORGANİZASYONU ÖLÇÜTÜ.....	47
2.5.2. İŞYERİ ÖLÇÜTÜ	48
2.5.3. İŞ SÜRESİ ÖLÇÜTÜ.....	48
2.5.4. KULLANILAN ARAÇ VE GEREÇ ÖLÇÜTÜ	49
2.5.5. YAPILAN İŞİN YÖNETİM VE DENETİM ÖLÇÜTÜ	49
2.5.6. BAŞKASI İÇİN ÇALIŞMA VE ADAM ÇALIŞTIRMA ÖLÇÜTÜ.....	49
2.5.7. SERBEST GİRİŞİMCİLİK VE MÜŞTERİ ÇEVRESİ ÖLÇÜTÜ.	50
2.6. İŞ SÖZLEŞMESİNİN NİTELİKLİ BİÇİMLERİ.....	50
2.6.1. PAZARLamacılık SÖZLEŞMESİ (TBK. M. 448-460).....	51
2.6.2. EVDE HİZMET SÖZLEŞMESİ (TBK. M. 461-469).....	53
2.6.3. TELE ÇALIŞMA SÖZLEŞMESİ.....	55
§3. İŞ SÖZLEŞMELERİNİN SONA ERMESİ	57
3.1. GENEL SONA ERME SEBEPLERİ	57
3.1.1. TARAFLARIN ANLAŞMASI (İKALE)	57
3.1.2. ÖLÜM	57
3.1.3. BELİRLİ SÜRELİ İŞ SÖZLEŞMELERİNDE SÜRENİN SONA ERMESİ	58
3.2. İŞ SÖZLEŞMELERİNİN FESHİ.....	59
§4. İKALE (BOZMA) KAVRAMI VE HUKUKİ DEĞERLENDİRMESİ.....	63
4.1. GENEL OLARAK.....	63
4.2. İKALE (BOZMA) KAVRAMI VE TANIMI	64
4.3. İKALE SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI BAKIMINDAN FAYDA VE SAKINCALARI	66
4.3.1. İŞVEREN BAKIMINDAN.....	66
4.3.2. İŞÇİ BAKIMINDAN	67
4.4. İKALE SÖZLEŞMELERİNDE İŞÇİ YARARINA YORUM İLKESİ.....	67

4.5. İKALE SÖZLEŞMELERİNİN HUKUKİ DAYANAĞI	70
4.6. İKALE SÖZLEŞMELERİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ İTİBARIYLA DEĞERLENDİRİLMESİ	71
§5. İKALE SÖZLEŞMELERİNİN DİĞER BENZER HUKUKİ İŞLEMLERDEN FARKI	73
5.1. FESİH BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMA.....	73
5.2. FERAGAT BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMA.....	76
5.3. SULH SÖZLEŞMESİ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMA.....	77
5.4. İBRA SÖZLEŞMESİ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMA	78
5.5. TASFIYE SÖZLEŞMESİ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMA	79
5.6. YENİLEME SÖZLEŞMESİ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMA	80
5.7. ARABULUCULUK BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMA	81
§6. İKALE SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI	85
6.1. İKALE SÖZLEŞMESİNİN İÇERİĞİ	85
6.2. KARŞILIKLI VE BİR BİRİNE UYGUN İRADE BEYANLARI	86
6.3. EHLİYET VE ŞEKİL	88
6.4. DİĞER HUSUSLAR.....	89
§7. İKALE SÖZLEŞMESİNİN GEÇERLİLİK ÖLÇÜTLERİ	91
7.1. KANUNUN EMREDİCİ HÜKÜMLERİNE UYGUNLUK.....	91
7.2. AHLAK KURALLARINA UYGUNLUK	92
7.3. DAR YORUM İLKESİ	92
7.4. İŞÇİNİN EĞİTİM DÜZEYİ VE İŞLETMEDEKİ KONUMU	93
7.5. İŞVERENİN EŞİT DAVRANMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	94
7.6. İRADE BOZUKLUĞU ÖLÇÜTÜ	95
7.6.1. YANILMA (HATA).....	95
7.6.2. ALDATMA (HİLE).....	96
7.6.3. KORKUTMA (İKRAH)	97
7.6.4. İRADE BOZUKLUKLARI DOLAYISIYLA İKALE SÖZLEŞMESİNİN İPTALİ	98
7.7. MUVAZAA.....	99
7.8. AŞIRI İFA GÜÇLÜĞÜ	100

7.9. MAKUL YARAR ÖLÇÜTÜ VE KANUNA KARŞI HİLE	102
7.10. İKALE SÖZLEŞMESİNİN ŞARTA BAĞLANMASI.....	106
7.11. İKALE SÖZLEŞMESİ VE SÖZLEŞMEDEN DÖNME HAKKI.....	108
§8. İKALE SÖZLEŞMESİNİN MEVCUT İŞ İLİŞKİSİNE ETKİLERİ.....	111
8.1. YAN YÜKÜMLÜLÜKLER BAKIMINDAN ETKİLERİ	111
8.2. ÜCRET ALACAKLARI BAKIMINDAN ETKİLERİ.....	112
8.3. TAZMİNATLAR VE İŞE İADE DAVASI BAKIMINDAN ETKİLERİ	113
8.4. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ BAKIMINDAN ETKİLERİ.....	115
8.5. İKALE SÖZLEŞMESİNİN SONA ERME ZAMANI BAKIMINDAN ETKİLERİ.....	116
8.5.1. DERHAL SONA ERME	116
8.5.2. GEÇMİŞE ETKİLİ OLARAK SONA ERME	116
8.5.3. GELECEĞE ETKİLİ OLARAK SONA ERME.....	117
8.6. İKALE SÖZLEŞMESİNİN TOPLU İŞTEN ÇIKARMA BAKIMINDAN ETKİSİ	117
8.7. İKALE SÖZLEŞMESİNİN İŞYERİNİN DEVRİNE ETKİSİ.....	118
8.8. GEÇERSİZ İKALE SÖZLEŞMESİNİN SONUÇLARI.....	119
SONUÇ	123
KAYNAKÇA.....	131